

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference
«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the institutions
of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032
ББК 85я43
Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор
Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор
Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор
Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор
Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор
Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор
Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)
Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

*Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 6 від 05.11.2019*

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практи. конф. 17-18 жовтня 2019року) , ч.І / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 267с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

ІV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

(теоретичні та методичні аспекти)

Юлія Левіна

РІВНІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА ДО
МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ 134

Ірина Артюх

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ОВОЛОДІННЮ ІНТЕРАКТИВНИМИ МЕТОДАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З
ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН 138

Фомін В.В., Неля Літвінцева

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА ДО МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ 145

Євгенія Маслій

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ
ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 151

Надія Устименко

ОРГАНІЗАЦІЙНО–ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ 155

Віра Устименко

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ДО РОБОТИ В УЧНІВСЬКОМУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ. 159

Руслана Сивокінь

ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 163

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

УДК 378.016:784

Юлія Левіна

*Харківській національній педагогічній
університет імені Г.С. Сковороди
Факультет мистецтв
б1м група*

РІВНІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА ДО МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.В. Беземчук

В статті розкрито особливості підготовки майбутніх вчителів мистецтва до музично-творчого розвитку учнів.

Визначено критерії музично-творчого розвитку учнів та позначено рівні підготовки.

Ключові слова: музично творчий розвиток, підготовка майбутніх вчителів мистецтва.

In the article the features of the training future art teachers for the musically creative development of the students are revealed. The criteria for the pupils' musical and creative development are defined and the levels of the preparation are indicated.

Key words: *Musically creative development, training future art teachers.*

Постановка проблеми та її актуальність. На сьогоднішній день реформування системи професійної освіти, посилення її культурологічного спрямування потребує суттєвого вдосконалення підготовки майбутнього вчителя мистецтва. Нові завдання задля кращого вирішення питань, вимагають практичного оновлення методів та форм навчання та виховання.

Україна на шляху до Європейського освітнього простору, тому йдеться про досягнення спільної мети – сприяти кращій якості національної освіти.

В Законах України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про культуру» (2010) Дорожній карті мистецької освіти ЮНЕСКО (2006), Національній стратегії розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір (2004), Концепції художньо-естетичного виховання учнів у загально-освітніх навчальних закладах (2004), Державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття)» (1994). Відображено провідний вектор розвитку освіти.

Рівні підготовки майбутніх вчителів мистецтва повинні будуватися на засадах глибокого та єдиного поєднання інформаційної та творчої функції навчання.

Аналіз актуальних досліджень. Важливим питанням, що потребує удосконалення професійної діяльності майбутніх учителів присвячено роботи А. М. Алексюка, Г. П. Васяновича, С. У. Гончаренко, О. А. Дубасенюк, І. А. Зязюна, Н. В. Кузьміної, М. П. Лещенко, Н. Г. Ничкало, Л. П. Пуховської, С. О. Сисоєвої, О. В. Сухомлинської, Г. П. Шевченко, Л. О. Хомич, Т. С. Яценко та інших.

Проблеми підготовки майбутніх учителів в галузі мистецької освіти присвячено праці Т. М. Завадської, Л. М. Масол, Н. Є. Миропольської, В. Ф. Орлова, О. М. Олексюк, Г. М. Падалки, О. Я. Ростовського, О. П. Рудницької, Л. О. Хлебникової, Т. І. Цвелих, О. П. Щолокової, В. Д. Шульгіної, Ю. Є. Юцевича та інших.

Мета статті – дослідити рівні підготовки майбутніх вчителів мистецтва до музично-творчого розвитку учнів.

Виклад основного матеріалу. В науковій літературі розкриті сутності поняття «музично-творчий розвиток», «педагогічний підхід до музично-творчого розвитку особистості молодших школярів». Вони є близькими до поняття «дитяча музична творчість». Сутність поняття «дитяча музична творчість» у розумінні З. Сироти [1] – це особлива ігрова форма життєдіяльності дитини, завдяки якій здійснюється її взаємозв'язок з довкіллям звуковими засобами виразності на рівні імпровізацій. Для дитячої музичної творчості

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

пріоритетною є спрямованість на розвиток художніх асоціацій не загального типу, а індивідуально-ціннісних, особистісно зорієнтованих, які визначаються зовнішньою і внутрішньою установками особистості. Така тенденція спостерігається і в високоефективних освітніх системах зарубіжної педагогіки, а саме: музично-ритмічній системі Е. Жака-Далькроза і Карла Орфа, музично-виховній концепції З. Кодая.

Значної уваги приділяється творчим методам педагогічної діяльності відомих композиторів та педагогів: М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича, О. Кошиця, Ф. Попадича, методичним системам М. Монтесорі, Б. П. Яворського.

Музично-творчий розвиток молодших школярів є цілеспрямованим педагогічним процесом, у якому сукупність дидактичних умов забезпечує інтегральність особистості, взаємодоповнюваність трьох основних структурних компонентів духовної сфери: практично-діяльнісного, мотиваційного, а педагогічно доцільним напрямом у розробці педагогічних умов ефективної підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку молодших школярів є шлях «від дитини - до мистецтва».

Рівні підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку молодших школярів визначаються з урахуванням трьох взаємодіючих аспектів музично-творчого розвитку: когнітивного (достатній рівень), сенситивного (середній), креативного (високий рівень).

Ефективними психолого-педагогічними умовами підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку учнів визначено:

- зміст музично-творчої діяльності у взаємодії з іншими видами мистецтва;
- організаційні форми підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку школярів на основі взаємодоповнення урочної й позаурочної форм художньо-пізнавальної діяльності;
- методичне забезпечення реалізації змісту як сукупності засобів комплексного впливу на музично-творчий розвиток особистості;

– предметно-розвивальне середовище, як педагогічне доцільне унаочнення, необхідне для повноцінної реалізації інтегрованого змісту музично-творчої діяльності.

Рівні підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку молодших школярів будуть ефективними, якщо її педагогічна стратегія ґрунтуватиметься на формулі «від дитини – до мистецтва» Також важливим є розширення емоційного поля майбутніх учителів, яке забезпечуватися поетапно в спеціально організованих педагогічних умовах: когнітивних – сенситивних – креативних, а розширення «емоційного поля» збуде дійснюватися постійно.

Висновки. Таким чином, на основі аналізу наукових джерел у статті позначено основні критерії музично-творчого розвитку молодших школярів:

- динаміка емоційно-почуттєвого ставлення до світу звуків, до музики, до занять з музики (сенситивний компонент);
- володіння знаннями, уміннями, навичками з музики (когнітивний компонент);
- індивідуальні. Підготовка майбутніх учителів до музично-творчого розвитку молодших школярів проводиться відповідно до критеріїв. Виділені рівні професійної підготовки майбутніх учителів: високий, середній, достатній.

Список використаних джерел

1. Сирота З.М Підготовка майбутнього вчителя до музично- творчого розвитку учнів початкових класів Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Збірник наукових праць Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Ред.кол.:Н.С.Побірченко (гол. ред.) та ін. -К.: Науковий світ, 2003. Випуск 5. - 313 с. - С. 35 - 39.

2. Олексюк О. Музична педагогіка: Навчальний посібник. – К.: КНУКіМ, 2006. с. 188

3. Ростовський О.Я Методика викладання музики у початковій школі: навч.-метод. Пос./О.Я. Ростовський – 2-е вид., доп. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. - 216 с.